Sporda Yetkinlik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Yetkinlik Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31097

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Yetkinlik Envanteri (SYE), sporcular?n, tak?m arkada?lar?n?n ve antrenörlerinin bak?? aç?lar?ndan sporda alg?lanan yetkinlik düzeylerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçektir. Orijinal ölçe?in güvenirlik analizi K?l?ç ve ?nce (2017) taraf?ndan yap?lm??t?r. Bu envanter, yetkinlik kavram?n? tek bir boyut alt?nda, ancak üç farkl? de?erlendirme perspektifi arac?l???yla ele al?r. Envanterin formlar?, sporcunun Teknik Becerileri, Tak?m Arkada??n?n Taktik Becerileri ve Antrenörün Fiziksel Becerileri olmak üzere üç temel yetkinlik alan?n? kapsamaktad?r.

Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak uygulan?r ve spor bilimleri ara?t?rmalar?nda bireysel ve tak?m performans?n?n çok boyutlu bir ?ekilde anla??lmas?na katk?da bulunmay? amaçlar. Türk popülasyonu üzerindeki güvenirlik çal??malar?, ölçe?in yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Spor yetkinli?i, spor psikolojisi, alg?lanan yetkinlik, güvenirlik, ölçek uyarlama, Likert tipi.

Yazarlar

Koray K?l?ç, Merve ?nce (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin temel amac?, sporcular?n kendi performanslar?na, tak?m arkada?lar?n?n yeteneklerine ve antrenörlerinin yeterliliklerine yönelik alg?lad?klar? yetkinlik düzeylerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu envanter, sporcunun yetkinli?ini sadece öznel de?erlendirmeyle de?il, ayn? zamanda çevresel ve profesyonel geri bildirimleri de hesaba katarak kapsaml? bir profil olu?turmay? hedefler.

Ölçek, özellikle Türk spor kültürü ba?lam?nda **psikometrik** özelliklerinin incelenmesi amac?yla K?l?ç ve ?nce (2017) taraf?ndan Türkçeye uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, envanterin Türkçe konu?an sporcu popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Yap? (Construct)

Sporda Yetkinlik Envanteri, spor alan?nda alg?lanan yetkinlik yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, spor performans?n?n üç temel bile?enine odaklan?r: **Teknik Beceriler** (Sporcu Formu), **Taktik**

ARABPSYCHOLOGY.COM

Beceriler (Tak?m Arkada?? Formu) ve **Fiziksel Beceriler** (Antrenör Formu). Ölçe?in teorik yap?s? tek boyutlu olmas?na ra?men, bu boyut üç farkl? de?erlendirici taraf?ndan incelenerek sporcunun yetkinlik alg?s?n?n çok yönlü bir portresini çizer.

Bu yakla??m, sporcunun yetkinlik düzeyinin sadece ki?isel alg?dan ibaret olmad???n?, ayn? zamanda tak?m içi dinamikler ve profesyonel gözlemlerle de desteklendi?ini varsayar. Her bir form tek bir madde içerir, ancak bu madde ilgili yetkinlik alan?n?n geni? bir özetini sunacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (K?l?ç & ?nce, 2017) geçerlik analizlerine dair spesifik bir sonuç sunulmam??t?r. Bu durum, uyarlama çal??mas?n?n öncelikli olarak ölçe?in Türk popülasyonundaki güvenirlik özelliklerini incelemeye odakland???n? dü?ündürmektedir. Bu nedenle, ölçe?in yap?sal geçerli?i hakk?nda kesin bir yorum yapmak için ek psikometrik çal??malara ihtiyaç duyulmaktad?r.

Gelecekteki ara?t?rmalarda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unun ve teorik modele ne kadar uyum sa?lad???n?n belirlenmesi amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) gibi yöntemlerin kullan?lmas? önerilmektedir. Ayr?ca, farkl? kriterlerle ili?kisinin incelenmesi (kriter geçerli?i) ölçe?in kullan?m alan?n? netle?tirecektir.

Güvenirlik

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlanm?? versiyonunun güvenirlik analizleri yüksek düzeyde iç tutarl?l?k göstermi?tir. K?l?ç ve ?nce (2017) taraf?ndan yap?lan incelemeye göre, ölçe?in **güvenirlik katsay?s?** (Cronbach Alfa) de?er aral??? **0.75 ile 0.95** aras?nda de?i?mektedir. Bu aral?k, psikometrik aç?dan kabul edilebilir ve hatta mükemmel düzeyde bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Özellikle 0.95'e ula?an yüksek de?erler, ölçe?in farkl? de?erlendirici gruplar? (sporcu, tak?m arkada??, antrenör) taraf?ndan kullan?ld???nda dahi kararl? ve tutarl? sonuçlar verdi?ini do?rulamaktad?r. Bu bulgular, SYE'nin sporcu yetkinli?ini ölçmek için güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Sporda Yetkinlik Envanteri, temel tasar?m?na göre tek boyutlu bir envanter olarak yap?land?r?lm??t?r. Ölçek, sporcunun genel yetkinli?ini tek bir bile?en üzerinden ölçmeyi hedeflerken, bu yetkinlik de?erlendirmesi üç farkl? perspektiften gelen girdilerle (teknik, taktik, fiziksel) zenginle?tirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in tek boyutlu yap?s?n? korudu?unu ima etmekle birlikte, faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar? gibi **faktör analizi** sonuçlar?na dair detayl? say?sal bilgiler kaynakta sunulmam??t?r. Bu durum, gelecekteki çal??malarda ölçe?in tek faktörlü yap?s?n?n Türk popülasyonunda ampirik olarak test edilmesini gerektirebilir.

Ölçek Bilgileri

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Üç farkl? de?erlendirici formu (Sporcu, Tak?m Arkada??, Antrenör) içeren, tek boyutlu ve toplam 3 maddeden olu?an k?sa ölçek.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Ya? Grubu: Spesifik olarak belirtilmemi?tir, ancak aktif sporcular için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki aktif sporcu popülasyonu üzerinde uyarlanm??t?r.

Ölçüm Metodolojisi: Be?li Likert derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r (1=hiç yetkin de?il, 2=biraz yetkin, 3=ortalama yetkin, 4=çok yetkin ve 5=son derece yetkin).

Anahtar Kelimeler

Sporcu de?erlendirmesi, antrenör de?erlendirmesi, teknik beceriler, taktik beceriler, fiziksel beceriler, **iç tutarl?l?k**, spor bilimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: kkilic@metu.edu.tr (Sorumlu Yazar Koray K?l?ç)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçe adaptasyonu **2017** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili olarak, sorumlu yazar Koray K?l?ç ile e-posta yoluyla (kkilic@metu.edu.tr) ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretleri ve izin ko?ullar?, orijinal ölçe?in sahiplerine ve uyarlama çal??mas?n? gerçekle?tiren yazarlara ba?l?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

K?l?ç, K., & ?nce, M. (2017). Türkçeye uyarlanm?? Sporda Yetkinlik Envanterinin güvenirli?inin incelenmesi. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, *28*(4), 167-175. DOI: 10.17644/sbd.323266

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sporda-yetkinlik-envanteri-toad.pdf

Sporda Yetkinlik Envanteri Maddeleri

Envanter sporcunun kendisinin, tak?m arkada??n?n ve antrenörünün ayr? ayr? sporda yetkinli?ini de?erlendirdi?i tek boyut ve 3 maddeden olu?maktad?r.

Sporcu Formu (1m): Teknik beceriler (örne?in ko?u, atlama, atma teknikleri:h?z alma, s?çrama, ad?m alma vb.)
Tak?m Arkada?? Formu (2m): Taktik beceriler (örne?in karar verme, yar??ma türüne göre davranma, strateji geli?tirme vb.)
Antrenör Formu (3m): Fiziksel Beceriler (örne?in kuvvet, h?z, çabukluk, dayan?kl?l?k, esneklik vb.)

ARABPSYCHOLOGY.COM